

Ludwik Mordarski

Ceniony nauczyciel muzyki, twórca zespołu „Limanowianie”, znakomity popularyzator tradycji muzyki oraz ludowych instrumentów muzycznych regionu limanowskiego. Urodził się 25 sierpnia 1929 roku w Limanowej w rodzinie o wieloletnich tradycjach muzycznych jako syn Kazimiery z Płaczków i Mieczysława Mordarskich, zmarł 18 września 2010 w Limanowej.

Rada Miasta Limanowa uchwałą Nr XLV/319 z dnia 30 kwietnia 2010r. nadała Ludwikowi Mordarskiemu tytuł **Honorowy Obywatel Miasta Limanowa**.

Od najmłodszych lat interesował się muzyką. Podstawy muzycznej edukacji zdobył już w domu. Ukończył Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Kielcach, uzyskując tytuł magistra wychowania muzycznego (1982), jak też (z wyróżnieniem) czteroletni kurs dyrygentury zespołów muzycznych w Krakowie, otrzymując kwalifikacje instruktora muzyki kat. „S”.

Praca zawodowa w ruchu muzycznym: prowadzenie chóru szkolnego w Zasadniczej Szkole Handlowej w Nowym Sączu (1949-1952); prowadzenie zespołu wokально-instrumentalnego przy PZGS „Samopomoc Chłopska” w Limanowej (1952-1958); nauczyciel w klasie akordeonu Państwowego Ogniska Muzycznego przy Wydziale Oświaty Prezydium PRN w Limanowej (1959-1963); nauczyciel Państwowej Szkoły Muzycznej w Nowym Sączu – Filia w Limanowej (1964-1965); prowadzenie od 1965 Orkiestry Dętej „Echo Podhala”; nauczyciel wychowania muzycznego w Zespole Szkół Zawodowych w Limanowej i prowadzenie zespołu wokально-instrumentalnego „Konsonans” (1973-1989); nauczyciel Liceum Ogólnokształcącego w Limanowej (1988-1992).

Prowadził także szkołkę muzykowania ludowego w Piszczowej (1989-1991), zapoznając jej słuchaczy z tradycjami w tej dziedzinie. Celem Ludwika Mordarskiego było krzewienie kultury muzycznej, a także kultywowanie i popularyzowanie tutejszego folkloru. Od najmłodszych lat interesowała go muzyka ludowa. Służbie kultywowania rodzimej tradycji ludowej i rozsławiania jej szeroko po świecie poświęcił pasję, talent, czas i energię. Prowadzone przez niego zespoły skupiały głównie młodzież, przez którą przynosił swój wysiłek w przyszłość, rozwijając wrażliwość muzyczną, budząc radość ze wspólnego muzykowania i świadomego sięgania do korzeni rodzimej kultury.

Jeździł po wsiach powiatu limanowskiego i zbierał od najstarszych mieszkańców informacje dotyczące folkloru muzycznego. Dokonał zapisu nutowego ponad 300 melodii ludowych jak też opracował scenicznie widowiska obrazujące obrzędy i zwyczaje, które kultywowane były na tutejszym terenie. Przywrócił życiu instrumenty pasterskie, jak słomcok (rodzaj piskawki jęczyczkowej), pasterskie trąbki obojowe, rzemycek, dzwonki, brzocka, rogi ze słomy, kory, jaworu, wierzby i skóry, trombity, burkoc-konewka i fujarki różnych odmian. Jako pierwszy opracował melodie ludowe podane przez prymistów Ziemi Limanowskiej z końca XIX i z XX wieku.

W 1965 przejął pałeczkę dyrygencką najdłużej działającej w Limanowej (założ. ją w 1923 jego ojciec), orkiestry dętej „Echo Podhala”. Orkiestra zdobyła splendory na konkursach i przeglądach, m.in. na Przeglądzie Orkiestr Dętych w Nowym Sączu.

W 1969 roku utworzył i prowadził Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Limanowianie”. Za repertuar służył zespołowi zebrane przezeń pieśni, tańce, obrzędy i zwyczaje ludowe. Sięgnął też do dorobku ojca w odkrywaniu pokładów kultury ludowej Limanowszczyzny. Zespół brał udział w wielu konkursach, festiwalach, przeglądach w kraju i za granicą. Uczestniczył w nagraniach audycji Telewizji Polskiej: Żywy instrumentów (cykl red. Janusza Cegieły) oraz Bank Miast i Bank 440. Japończycy nakręcili o zespole film, wyemitowany w Tokio 1.01.1987.

Wymienione konkursy i festiwale obrazują częściową działalność zespołu. „Limanowianie” 40-krotnie wyjeżdżali za granicę prezentując folklor Lachów Limanowskich (Węgry, Czechosłowacja, RFN, Francja, Grecja, Szwecja, Dania, Ukraina, Belgia, Holandia, b. ZSRR). Zespół występował także na scenach w Chinach na Światowym Festiwalu Kulturalno-Turystycznym w Pekinie, na Światowych Wystawach: Polexpo-90 w Kuwejcie i Expo-92 w Sewilli (Hiszpania) oraz w programach telewizji węgierskiej, francuskiej, czeskiej. Niektóre z nich były transmitowane przez Eurowizję i Interwizję. Obecnie orkiestra i zespół działają przy Limanowskim Domu Kultury.

Przekazał nieodpłatnie instrumenty pasterskie ze swej kolekcji poznańskiemu Muzeum Narodowemu Instrumentów Muzycznych oraz Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydłowcu. Wzbogacił Zakład Lutnictwa Artystycznego Akademii Muzycznej w Poznaniu zbiorem opisów instrumentów pasterskich regionu limanowskiego oraz nagrań melodii ludowych na taśmach video i magnetonowej. Pasterskie instrumenty (słomcok, rzemycek, dzwonki) trafiły z Zespołem „Limanowianie” nawet do Watykanu i budziły zainteresowanie w Hiszpanii na Światowej Wystawie Expo-92 w Sewilli. Autor trzech suit opracowanych na orkiestrę opartych na motywach ludowych: „Gorczańskiej”, „Lachowskiej” (Zaloty Sądeckie) i „Pasterskiej” (wiązanka melodii pasterskich z regionu Gorców i Beskidu Wyspowego). Twórca pieśni religijnych (Wśród gór Beskidu, Witaj nam Matko i Przebolesna Matko Boska).

Opracował na orkiestrę pieśni legionowe i patriotyczne śpiewane w czasie uroczystości państwowych. Przygotował scenicznie widowisko dla dziecięcego zespołu pod nazwą „Mali Limanowianie”. Ułożył w 1998 melodię i tekst o Limanowej To nasze miasto. Zaaranżował ponad setkę pieśni religijnych będących następnie w stałym wykonaniu orkiestr w Limanowej, Laskowej i Kasinie Wielkiej. Wspólnie z synem Leszkiem nagrał w technice video wiele filmów przedstawiających sylwetki twórców ludowych, obrzędów i występów zespołów.

Pełnił liczne funkcje społeczne, m. in. przewodniczył Radzie Kultury przy Miejskim Ośrodku Kultury w Limanowej, był członkiem zarządu: Teatru Regionalnego w Krakowie oraz krakowskiego oddziału Polskich Zjednoczonych Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych. Przez parę kadencji był ławnikiem w Sądzie Rejonowym w Limanowej. Czł. ZAiKS. W twórczości wspiera go żona Krystyna z Wojsów. W Wytwórni Filmów Dokumentalnych w Łodzi powstał film o zespole pt. „Limanowianie”. Wielokrotnie zespół, prowadzony przez Ludwika Mordarskiego, nagrywany był w Polskim Radiu w Krakowie, Katowicach, Warszawie (nagrania archiwalne Zespołu), a jego Kapela została laureatem niedzielnej audycji radiowej „Graj gracyku”. Efektem jego pracy są także trzykrotne nagrania płytowe z repertuaru „Limanowian”.

Wydał książki i broszury: Reminiscencje o stoczonych walkach w czasie I wojny światowej 1914 roku na Ziemi Limanowskiej (teksty zostały wykorzystane przy opracowaniu filmu na video pt. Śladami Józefa Piłsudskiego - na Ziemi Limanowskiej w 1914 roku); Tradycyjne i obecnie stosowane instrumenty w muzyce ludowej na ziemi limanowskiej i jej okolicach (1995); Opis tańców ludowych z regionu limanowskiego (2001); Folklor muzyczny na ziemi limanowskiej (2003). Wraz z synem Leszkiem współautor broszury Cmentarze - wojskowe pomniki, tablice pamiątkowe, kaplice - mauzolea z okresu I wojny światowej w 1914 na Ziemi Limanowskiej oraz współautor wyboru i opracowania IX tomu serii „Dziedzictwo kulturowe” pt. Muzyka Ziemi Limanowskiej (Polska Sekcja C.I.O.F.F., Warszawa 2005). Ślady jego prac można odnaleźć w publikacjach: profesora Alojzego Kopoczka z Uniwersytetu Śląskiego pt. Ludowe instrumenty muzyczne polskiego obszaru karpackiego (Rzeszów 1996) i w leksykonie dr Grażyny Dąbrowskiej Taniec w polskiej tradycji, wyd. przez Polskie Tow. Etnochoreologiczne (Muza 2005/2006).

Odnaczenia: Złoty Krzyż Zasługi (1973), Krzyż Kawalerski (1978) i Oficerski OOP (1998); medale: Za zasługi dla pożarnictwa z 1998; odznaki: Za zasługi dla Ziemi Krakowskiej (1971) i Za zasługi dla woj. nowosądeckiego.

Nagrody, m. in.: ministra oświaty i wychowania (I st. 1980); wojewody nowosądeckiego w dziedzinie twórczości ludowej (I st. 1980). Dyplomy: ministra kultury i sztuki za wybitne osiągnięcia w zakresie upowszechniania kultury ludowej (1994); wojewody nowosądeckiego za szczególne osiągnięcia na rzecz upowszechniania kultury w województwie nowosądeckim (1996). Także puchary, listy gratulacyjne i niezliczone ślady w prasie.

W półwiecze „Echa Podhala” Polskie Zjednoczenie Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych nadało mu Złotą Odznakę za długoletni dorobek i podnoszenie kultury muzycznej swego regionu. Podczas tegorocznych Dni Limanowej w dniu 14.08.2010r. Pan Ludwik Mordarski odebrał z rąk Burmistrza Miasta Marka Czeczótki i Przewodniczącego Rady Miasta Limanowa Ryszarda Kulmy - medal i odznaczenie "Honorowy Obywatel Miasta Limanowa" - przyznane mu przez Radę Miasta Limanowa Uchwałą Nr XLV/319 z dnia 30 kwietnia 2010r.